

॥वेदान्तभारार्थपञ्चनद्युपात्मगुलाखर्मणः अथ ११ ३७४-३७५

पञ्चनदान्वयधनश्यामात्मजनिगोवद्दूनस्येत्पुलङ्घन् ॥

॥अथ श्रीगुलामजनिगोवद्दूनस्येत्पुलङ्घन् ॥
-(वेदान्तरूपः)

६२८

श्रीशंवदे॥ वंशस्तेमुरलीतरस्तभलभोगोवंफणीद्राचलोमाताहंजगतांव्रयस्तस्यतावामेतराहज्ञम्॥ कास्तेतेशरण्तु
३ मेवस्तुरुद्योत्येवंहिपयावतींगचासंसदयद्युक्तुकलंश्रीश्रीनिवासोहरिः॥ ३॥ मदुमिंकागरगमनेकवितामाग्निका
शनेष्विमम्॥ मानवमुग्रजगुरोः सेवोउपतरणसुरणिमावहतु॥ ४॥ कवितामुवितावदेवदेवध्याभवितायोद्यदयनवर्णते
हि॥ तरसास्तरसालवदात्मः सरलापयद्वावदोमुकुदः॥ ५॥ ग्रोष्वसत्कार्यः कीर्तिविहीनोपिषंकयुतेष्यः॥ मंदोपश
विकर्मरेदुर्जनसंघर्तनीतुमधिकरुपां॥ ६॥ रसमयजनतोलुसितंसधेसभमवद्वाहूजालंमे॥ सद्गुणसंपर्वर्तकमथ
भूयाहूजशगस्तवस्ततं॥ ७॥ दिजयीभवतु॥ यस्तस्यस्येवन्वरणवत्कमलोद्धासंदधानः॥ जंशावजरामिंभीरः॥ ८॥ यि
उदरवद्वस्तिविभंगद्वाती॥ नाभिवदस्तभूजननविद्यनपश्चोषगदः॥ ९॥ भुजवस्तद्वत्तद्वोभितः॥ करवरत्रैश्चकेन्द्रस
कः॥ वक्षरुद्गुरुकातयाश्रियोद्यसितः॥ कंदवलमालालंकृतः॥ मुखवक्त्वानिधिरव्याप्तिकरः॥ अधरव
द्रकरकः॥ दंतवद्मुकादलीत्यदयंगमः॥ नयनवद्वक्त्वीलः॥ ललगदवस्तनिलकः॥ कुंतलवज्ञामापिकरुनिः॥

अहर्तंसवत्कालापमयः ॥ श्रीश्रीनिश्चास्तोनामवस्तुधाधिषः ॥ इन्द्रयश्चरणश्चाघमुजंडलितांसश्रियंवृत्तरुद्देशवृ
तोमुख्यजातशोभान्वित्पाद्युवहृति ॥ अपिच्च ॥ यः पादेरसास्पृद्यक्षः ॥ निर्वेद्यस्याणगुणान्वितंनेत्रंवक्षसिविपुल
नयनाभियोगंवधत्ते ॥ अपिच्च अथोदरक्षोभांकृदे ॥ कंधरोद्धसितत्वंकेद्वेषु ॥ कुंतलंसत्कृतिंपालो ॥ सदाशाया
भिरसम्लिंसवंगिन्चधारयति ॥ यंचांगलोद्धसितंसंगरन्वितशोभान्वितसूर्यकृतंरामेरामानुजंचाहुः ॥ येनचशरेण
ववृहुदिदरणसमेष ॥ सकुरिकाव्यवधेनेकापरुषाक्षरमैश्रीभाजा ॥ महावराहेणेवमहीभुजाश्वेषरसज्ञेनमुमुदेष्वजः
॥ यस्मेवमाधवायललितलतांगीकरणयोग्याकुरुत्कालकाभिरामासज्ञालकोद्धसिताभगेककाषस्तिरमणीया
योजनालताततिरिवरुदिमण्डिमहीजनतानकेवलंस्पृहयांवभूव ॥ किंतु ॥ लसस्मीनपयोधरव्यक्तुचये
प्रद्युम्नोद्युत्कूलयज्ञकूरभानुकर्योद्धसितायतिरस्तुतकुर्जन्मेनेगजसत्कृतिविक्रमक्रमायतथावि
धोगोपगालगमश्च ॥ यस्माच्चवृहुलयादयसंततिर्द्युसंततिर्वृहुलयाचाभृत् ॥ यस्प्यचाद्वृतकरश्रियंस

दृश्यो वहुमैने श्रवां सिंक्रितयो गार्यत्वे तो यज्ञिं स्कृमनस्ततयो अन्तर्दतिः यस्य चामीकरो ज्ञाभूग जाश्व ॥
 चापाप कारिणी भूलता मनो दृश्व ॥ चामर श्री विराजिता कीर्तिः प्रजान्व ॥ चातुर्यान्विता द्वृजाः शत्रवश्व ॥ चम
 स्तुतिः ॥ मंत्रिणः कवयश्व ॥ चारुतो द्वसिताः स्त्रीकीजाः परस्त्रीकीजाश्व ॥ चतुर्गती लान्विताः द्वन्वित्काल
 लेपारथाश्व ॥ चराधिको द्वसितं गतान्विदे दन्वेतश्व ॥ चाराधिको द्वसितं मंडलेश्वर कदं बुन्वं च ॥ चापकीजा
 युधियमुनायां च ॥ चरणो सन्नागं गाकी लिंश्व ॥ च पल्लवस मना स्त्रीकटकृतिः द्वन्वश्रेष्ठिश्व ॥ चेला कर्षण
 तक्षराः स्त्रीपां कामिनः यष्टिस्तकर्षकांश्व ॥ च कोरकान्ददायी मुरवचंद्रः कुचश्व द्वन्वितान्वा ॥ च येऽर्काक्षत्रु
 मुरवेन्वयी द्विगुणान्वा ॥ चेतः प्रसादरम्यः सदौषिजनः कटकृतश्व ॥ यस्य च स्मरविद्वृषीसंदरभावः प्रतापश्व ॥
 स्मरणश्लाघाः द्वृजावीरश्व ॥ स्मरतिमनो लान्विताजनतानियोगे भतरिं सों दर्येष्वन्व ॥ स्मरोन्विताकरणः २
 पुरुषाः लिंश्वश्व ॥ स्मार्ताः आचाराः शत्रवश्व ॥ किंच स्मरवित्वयोगिकरो स्त्रीजनो नमित्रजनः ॥ स्म

यशोभाधरोभट्टवर्गेनिक्षात्रुयमः ॥ यस्यचरणेषुहरणोद्योगभ्रष्टश्चोरारिपुदीराश्र्व ॥ हरागद्धान्चदनलिप्त
कुचयुगीन्नाधरपुटीचस्त्रीणां ॥ हारावयुर्गितकुटाः सुङ्गदः क्षात्रवश्व ॥ हेत्वासन्नगः कामिनः कष्टकाश्र्व ॥ यस्य
तुरंगरुडानेऽश्वाः वैश्याश्वन्दर्तिः ॥ त्वरान्वितमध्यचक्रक्रन्च ॥ त्वयारुचितद्वोभंमृगकर्दंबंशातुरंरुच्य ॥ तुरंग
दमृगद्वोभान्वितः मित्रभुजः शात्रुमृजश्व ॥ यस्यचरणितद्वोभमृष्टरविहितद्वोभंचक्र ॥ किंच ॥ गार्वतानिसदै
विताभिमंउल्लास्यवित्तानि ॥ हारिविहारिअविहारिचरतनमंउलंस्त्रीणां ॥ यस्मिन्नासन्निवस्तमृतींगिरिविभ्र
माः गजाइवद्विभाः समदाः द्विजाइवगजाश्र्व ॥ सप्रतीकस्पृहणीयाः करिण्यइवतरुण्यः सार्वभोमयोग्याः
तरुण्यइवकरिण्यश्व ॥ कलमहितावाणीयकेदारश्रेणीबुधान्यद्याकेदारश्रेणीयवाणी ॥ अधिकामित
संगाः स्त्रियः पुरुषाश्र्व ॥ अधिकवचस्त्रितरम्याः भट्टाः शुक्राश्र्व ॥ अधिकवलिता-क्षात्रयः स्त्रीकुटाक्षाश्र्व
॥ अधिकथरहेत्वाः रणेभट्टाः सभासवाच्यः ॥ किंच ॥ सिंधुविद्याधिकपोतप्रचारः गहन्नप्रागणेषुब्रह्मभीवि

रं के षु ॥ महाराज्येष्विराधिक को कागमपिलसनं कामिषु प्रमदवनेषु च ॥ इनुपिराधिकमलयशोभाधरः यसंतेवायु
युद्धस्तस्यीकटाक्षश्च ॥ ग्रीष्मेष्व वाधिकाकीलदर्षहृतिः विषवेद्येषु मृगयास्तच ॥ स्वीजन्तेवाधिकं पाकामित श्रीः अ
हितततिः कविताच्च ॥ विकाइवाधिकलाक्ष पाः वालकाः विद्वांसश्च ॥ किंचाधिकपटोद्धसेताः व्यधिकरोरीरुतशो
भाः अधिकोपस्तारविद्यथाः लिंगो नपुरुषाः ॥ अद्वृतमेतद् ॥ यदेते राजसनिरः वुहलरन्तितशोभां यहेति ॥ त
था हि ॥ लक्षोपकारमन्त्रविद्य ॥ लक्षणप्रकारस्ताः रक्षणप्रकारस्ताश्च ॥ लतांगीहृतप्रणयाः
रतांगीहृतप्रणयाश्च ॥ किंच ॥ वुहलकामान्तिताः ॥ वुहलरामान्तिताः ॥ वुहलमण्यालिंगितवक्षसः वुहमरण्या
लिंगितवक्षसश्च ॥ वुहलमन्तोपभोगक्षमा ॥ वुहरामोपभोगक्षमाश्च ॥ वुहलन्तितशुभाचाराः वुहरन्तितशुभाचारा
श्च ॥ वुहलसाहसोन्तिताः वुहरसाहसोन्तिताश्च ॥ किंच ॥ सगदः कुमुदकारव ॥ पुष्यजनविद्येषु यीक्षोमीरवे ३
व ॥ नामिजातः सनदेव ॥ अप्रमदः सनलुकारसु च ॥ उत्त्रप्रियाः पश्चावसु ॥ विषवस्त्रिः पशुपतिरेव ॥ अप्यच ॥

मुक्तिः सरसिजेषु ॥ मागधो द्वासः स्तुतिषाठसमये ॥ रसमंगकलत्तं तरंगिष्ठिषु ॥ कुप्रीतिमहानराह
स्य ॥ कुमारिकारब्दाकन्धानां ॥ कुमदा करत्तं सरसां ॥ विषमहिततासपीणां ॥ दुष्कीर्तिकुलास्तु ॥ दुवरेजदर्श
नुंपंचशार्चे ॥ कुशासनश्राहितं तपस्तिनां ॥ सवितद्वेषः सेंह के यस्य ॥ मातृविरोधः शुभस्य ॥ किंच ॥ कुवेष्यारब्दा
मत्थाधाम्यानवनितानां ॥ विकन्नासंगः व्रहाणानयूनां ॥ पराभवः संचुसरेषु नसैयस्य ॥ विनायकर्त्तगरुउभवक्तु
थागतेष्वेदुसुहुल्लास ॥ सभाससेनास्तनितं विनिषुमाणि वयमालास्तनवेदुभूव ॥ अपिच ॥ स्तुतः स्तुतितदि
जः पूषा ॥ उग्रकराभियोगभाकृमलवर्गश्च ॥ सत्त्वकशब्दान्धेषु अरसंगतष्टुमायुर्धसूर्योगदृशो भंकोकन
क्रमाहुः ॥ कल्याद्विसतेषु कलं कीचंद्रः पक्षपातीपिकश्च ॥ किंच ॥ श्रीमत्सरस्तितिः क्रीडानेषु कंडेषु चन्द्रोकेषु
॥ अलंकारोवितत्तं सीतायाः पद्मानां चन्द्रजनानां ॥ सतमुमहीशतदः जलदकालः सर्पराजेनराजसः ॥ किंच ॥
अददानिश्चन्द्रेषु रुद्रनिष्पद्मकदं वंच ॥ सैसद्यानिकवितिकुरं वणिश्चन्द्रेजालंच ॥ अनुगतमृगानियोगिचक्राणिश्चिजा

तं च ॥ पवित्रा विद्विज कुलानिकारुं च ॥ ना लानिना लीरु दा निगज यूर्थं च ॥ भानिन क्षत्रा विज न कुर्द वर्च ॥ संखं गरहुत भावं विध
 षमहुत तर्हं च पद्मवरुं च ॥ सेन्ये सरभिर मण्यो जानत्या मुदुना लेषु ॥ १ ॥ किं बहुना ॥ विधः संभविद्वा चेसो सो नला रापनिग
 २ ॥ तस्माद श्वस्मन्महीपाले राजत्वं राजते सदा ॥ २ ॥ किं च ॥ धनुर्विद्या वतां श्रेया नृप्यो निषायो भुमानिच ॥ यज्ञासाय स्वभानिस्म
 द्विता राना थरुज्जगत् ॥ ३ ॥ यस्य प्रकृतयो वशयाइ द्वियाणी वचेत सः ॥ नयेन तस्य विद्वेष्वशुभेतेन वेदिनो ॥ ४ ॥ पुरी यस्य ज
 नैः पूजिनागुणगणेऽपि वृ ॥ हयायस्य जवेयुक्ताः स पक्षाद्युमारुताः ॥ ५ ॥ भूमेर कुरुपन्यत्तामृषां निः शोषित ॥ ६ ॥ यस्मिन्
 राजकिंजानी प्रोज्या रुद्धिनैव विद्यते ॥ ६ ॥ प्रजाभूत्यर्थमेवास्य धृतिश्वाप कलन्नयोः ॥ संरप्यो द्वसंतो जानं तितिद्वयहस्त
 क्षणं ॥ वेणी स्वो नो निशा रात्री रितिः कामनितं विविन ॥ रोहितं यद्विपुत्तीष्णा मृजशक्तशरासनं ॥ ७ ॥ गिं च ॥ यश्वस तिलकृत
 यान्वत्र कामित सेंदर्यः ॥ सदूलयविभूषित तयाविपुलकरनितपुभाग्नीभानितः ॥ गौरां वरतया शुभ्रानंतश्री ४
 विराजितः ॥ किं च ॥ माधवतया वेदा र्वेतितः ॥ अं विवानं दनतया वेचिनवीर्यः ॥ निरतया वेमानिकामितरूपः ॥ स

मालालकुततथावेजयत्यक्षद्विरुचिरः ॥ समुरयोषिवैतुत्यरुद्वित्युक्त् ॥ सर्वस्तुहुद्विवेषेचितः ॥ मेष्माधिकासकी
षिवेषाधिकासकः ॥ वैकुटोप्याक्षगसंशयायजः ॥ अपिच ॥ यस्यपुरीअया ध्येयद्वारका ॥ यत्रहिरामानुरक्तः ॥ उद्धवप्र
णयिनः अकूरकमीनुकूलः ॥ समंत्रोलुसित्तः ॥ सयशामिरामाः ॥ लसद्वारथाः ॥ समित्रोषेताः ॥ नियासिजनः
॥ यन्नचस्तननरुचिरेषुयनस्त्रीजनः ॥ मदनरुचिरः यासदेवएवनगजसंषः ॥ कदनमंजर्भट्टवर्गेणयनकुंतलक
लापः ॥ किंच ॥ भवनभूषणान्नकेतकदलानीवकलनाणि ॥ अपिच ॥ कृष्णवृमंजल्यापिनकृष्णप्रसन्नुलग्नीषा ॥ कथंनु
साख्यगादतिरिच्यते ॥ यतः यत्रस्त्वर्गेसदापविष्टितत्वं ॥ महाकुलगिरिपक्ष छेदकेप्रभुता ॥ कुमुदहितकारिण्याः करिण्याः
अनुपमामिधानरमणीयता ॥ यसंत्वाधवयस्तमनसप्राहुः ॥ सद्यमुलकविस्पृष्टस्पृधिनगुरुमाहुः ॥ सदाशक्यदीभां
घहतिदेवगणः ॥ कुद्रानुभावसंगीचकाराभिः ॥ वैयस्ततंयमदेवमाहुः वरुषस्तुनविप्रचेताः ॥ अत्यक्षद्विषिवः ॥ कु
वेरलुगुत्यकामितप्रणयः ॥ किंवहुना ॥ रतः पुरदर्वहतीतिलोकवादः ॥ अलमतिविस्तरेण ॥ यश्चस्तरवरदः सरवर

इः सकुरः सकलीबलीसततं ॥ रुलितप्रमदोऽलितप्रमदः सरसश्शसरसश्च ॥ ३ ॥ पादेस्यहिमालतीकुरुलयं
 यस्मोदरेगजनेवक्षेत्रं करणं तनो तिकमलायासोषिकोद्वालये ॥ कुंदश्रीः कुमुदोत्त्वसञ्चभवनद्वारोपश्चर्यं सदाजीया
 त्सस्तमनोभिरामचरितः श्रीकृष्णकल्यदुमः ॥ २ ॥ यस्यच ॥ पर्वतधारा तिभर्यकरमपिसहस्रधारातिभयं करमश्चर्वं ह
 ॥ अस्येतत् ॥ सहिकदान्वित् ॥ निरंतरसरवातुभवत्कुंदेतरमहिन्दिये कुंदेतरमितासनवरमयासहरममाणी
 धरणितलद्वोभादित्तक्षयातत्रतत्रपर्यटनेकाकीकस्मशित्रदशे ॥ रवज्ञनकशरासनशिखीमुखोद्वासितं ॥ म
 नतसारं गहरिचक्रिक्षोभितं ॥ जनेकभूदारकुलसेषमानपादं ॥ महाराजभिगाढोषभूमदुत्तं सं ॥ कर्वचनपर्यतदद
 द्विः ॥ सर्वदहिवरचक्षः श्रवणनिर्जरकन्यकाविहारभूमेः ॥ विश्वाधिकांकांनुवशियुंवहतः ॥ धराधररव्यातिंगतुस्य
 ॥ गोरक्षते ॥ अगराजस्यापर्यन्नगराजस्याद्वावतारः ॥ द्वोषाद्वोनाम ॥ यश्च ॥ गिरिजोषिच्छस्यरूपः ॥ तुंगभ
 द्वारकुतिरपिशतद्वशोभितः ॥ अथवेनमाल्येकयतस्यचेतसिन्दितासमजनि ॥ किमयं विध्याभवेत् ॥ नहिनहि

४ सहिंकरिरजाततिरस्तुतमयितार्थपुनः स्त्यगादेकदेवाश्रययुवद्वितकरिरजातः॥ नाष्मिमेरुः सचस्तराक्षीर्तुः॥ नाष्मि
महेंद्राद्विः स ह्येकरमाश्रयः॥ अथवासोयमेवमवेत्॥ देष्मारुतविवादेनभूततप्राप्तः॥ दिव्यभोगिकुलप्रणयि
तः॥ कुलधीतरूपस्य॥ रस्तसानोरपत्यस्तपरिजस्यांश्चावत्तारः॥ भगवान्भुजंगाद्विः॥ भवतुयोवाकोयावगार्घ
तावत्पश्यामीति॥ ततश्चतयाकुत्तासातुगोप्येकाकीक्षुपादोरुवितंवमध्यदेवोत्तुसन्नामिक्षीभां॥ स्तुतिस्तुकर्ण
नेक्षां॥ शिर्खंतिमनोऽस्तुदत्तावत्तीविवराजितां॥ कुंतलसत्केतकस्तमां॥ पुन्नागस्यृहणीयापवितैकदेशरुज्जीर्ण॥ तत्रकर्णच
नयनदेवतांचापश्यत्॥ अथतयावनदेवतयादेशायमद्विनिवातंपवितेंद्रः॥ यतोस्यमनोजवस्यान्नथाहुः॥ अवेदनं
दनंयनं॥ यत्रसमंदारासंदमनुभवतिजनः॥ प्राप्नोतिनसंतानसारवं॥ महाकत्यलतांगीकरणवद्वस्यृहश्च॥ लसद्विपारि
जातंचहरचंदनंपश्य॥ किंच॥ सदाखंडुलसद्विचारश्चलसत्तिसदामरालीमन्यारश्चराजते॥ लदलतापारसांगणश्च
द्वामते॥ अपिचकदानिद्वितुरागरंजितांवरः॥ नस्तरीदभसिनभूषितः॥ परिगतमुनिगणः॥ निकटदोभमानक

रिः॥निरुद्धाशाववादः॥अनुकरोत्संन्यासिनः॥कृचित्सनारदः॥पर्वतित्सफलयंति॥कृचित्कौविकमदनार्कसोमाशि
 श्ववृणगसतयात्मद्विष्टक्षपते॥किंचिद्विष्टक्षपदेवेतःपवेष॥जवहरपतिर्गजिदारयते॥जरभःकेसरिणंवापत्ते॥कृ
 स्त्रासितलक्षणः॥रामानुलंभक्षयति॥नीलोगदयश्चोक्तुलितरम्भःपनसमधिभुंकुमिष्टति॥अनंतशारदोक्षसितागमश्री
 न्यकुव्रजाराधितपाददेवः॥नामाद्विजात्पुमनोहरोयमार्चयलीत्वाद्विष्टक्षेतः॥१॥इद्राणीरुचिरतराशूरमिरा
 मोक्षातेरावतवरकुंभरम्पत्तवीः॥सोयुक्तिरवनिताविहारभूमिःश्रेष्ठेवःप्रथयनिपाकदासनत्वं॥२॥किंच॥स्त्रहि
 तमिलंदावहलमरंदायप्रिमलपुंजाकलितकरंजा॥इहनपमत्तीत्रितिमत्तीतिवित्तपश्चाकुलमधिचित्रा॥३॥साश्र
 यमितित्तरतोदेहिदृष्टिं॥मुक्तरामुत्पांकुम्भेनेवद्वन्नांकुम्भयस्त्रिवाक्रीतिर्भयेत्॥यतोयंपर्वतैकदेवः॥हीनवकःनष्टह
 सः॥मृदितभृगालः॥उत्सन्मवाणोदग्धभूमिक्तः॥त्रासितगजसत्त्वः॥दलम्बिकाजालनिर्यलनिर्यन्तमरंदद्वयासारम
 तालिगीतं॥समाकर्णयद्विःकुरंगेद्विपारिविलोक्याविनोभूदुजंप्रयातं॥४॥इतःपुरस्ताङ्गारसमरद्वधनंजयोक्तासोद

श्यते ॥ तथा हि ॥ विष्वक्षी भूय द्रुक निर्वश्यति ॥ द्वौणो विभूदि तपक्षः ॥ भीष्मो यमुक्तो पितृस्तः ॥ अन्नान्न पलायिते द्वात्येन ॥ कर्णे
पिदम्भः ॥ एकाकिनां धार्तराष्ट्रो निति तं ॥ अन्नान्न शरण सना नां भंगः ॥ विश्वी मुख्या श्वसन लक्षा: संचरन्ति ॥ सर्वएते भूमृतं खेदयं
ति ॥ क्रीउरुकीर्णी लतमालां युनलक्ष्मी द्वाका शमा देखा नुनिजा तां गज वृद्दे ॥ हृष्टाकर्णतां विस्तृतपक्षो धनु ध्यान रथ तिपक्षी म
नमय द्वामि धु एषः ॥ ३ ॥ किं वहना कालवन्नित को ल्यासीरं भारम्पश्चरुप वत् ॥ नेत्रवलु भलानं दीर्क्षातानां पन्नगानु दः ॥ ४ ॥ कु
मिच्छतात्तदिक्षकं दरश्रीः कुमिच्छकुम्भो न तचारुलक्ष्मीः ॥ कुमिच्छपीनो त्रकरीरसंपुर्खेषाचलो युक्त वन्मगाक्षणः ॥ ५ ॥
इति सगदरसु परिश्यमा नान्न निवस्तु न्यवेक्षमायः ॥ कुमिच्छदेवो ॥ अगस्त्यमया शूलीनमिव सागर ॥ सिंधुनिर्माण सम्भस्य तोयि
श्यस्य शुरुक्षावली द्वहरिए कल्पितं ॥ अभिनवसमुद्रनिर्माण समय इव विधेः पुराणानेकपारावारप्रक्षेप रडानं विश्वकुम्भिनि
मित स्त्रजन इदयनि स्त्रजने कस्पटि कसोपानाथली प्रतिविनिवित स्त्ररमिलमर्टपाराकलितलगिलदिविस्त्रकुम्भमसोरम्पुम्भन्य
धुरमुभकुरनिकरमंजुगं नितसमाकर्णन विवशीतरं गुरुं गश्यवकमारणे खानेपतद्विकलीभयुदुडी न सहस्रमंदा क्ष

कर्दितमन्तशार्दूलं ॥ जलार्द्धविशदवसनांतरितप्रस्फुटोपलक्ष्यमाणपीनोच्चकुचकर्त्तशसंजाततमन्तमातंगुरुभक्तगुरुभ्रम
 अनितविदारणस्पृहागतकंठीरविक्रीरकभयार्द्दमज्जदनदेवतानिकरंदेवन्वर्तुकुलमापचयासक्तवाल्पावधिवृद्धव्रेस
 वर्यद्वितदूरीकृतमन्तदनर्तनाभ्यासमुनिकुमारकनखांकुरक्षतजनितसीखारानुमीयमानजलविहारपरब्राजुलमा
 नुषीजनवदनपश्चभेदं ॥ तटनिकंद्यावटर्छलीनतीनज्जुभमाणपुभावलीज्जविवराधियोधरवरमणीमणी
 मस्तुणमंत्रितश्रवणजनितक्षोतपोतकंठारावभ्यमभ्याम्प्येणेयवातसंकुलं ॥ वराहवितादनगाढांक
 पालीदोहदप्रकृत्यवालकुरवकवनीपरिगततटेकदेशं ॥ कामिनमिवोरुलिकासहस्रं ॥ अर्जनमिवसिंध
 राजपरपांथिनं ॥ ललनाहस्तमिवलसदूर्मिकाचक्रं ॥ उत्त्रैःश्रवसमिवशुभावर्त्तक्षयं ॥ साकेतदेशमिवोमिला
 स्पदद्वनिमुदितलक्ष्मणं ॥ राजाभिषेककालमिवपुरुरीक्षायानिष्ठाणकलहंसं ॥ कालियनागमिवरुद्धमेष्णी
 स्पदद्वनिमुदितलक्ष्मणं ॥ राजाभिषेककालमिवपुरुरीक्षायानिष्ठाणकलहंसं ॥ जनितपश्चयं ॥ दृष्टमातंगुरुजविहारमिष्ठुर्द
 समं ॥ कलद्वापारावारमिवजलेकदेशसंखक्षमनिष्ठाणं ॥ जनितपश्चयं ॥ दृष्टमातंगुरुजविहारमिष्ठुर्द

सर्वकज्जातमुषिनिष्टकज्जात ॥ जजाद्युभयिनयुरस्तोऽवसितं ॥ स्वामिषुष्टरिणीतिविश्वविरव्यातं ॥ कम्पिका
सारमपश्यत् ॥ अथतदयलोकनाद्विगतपरिभ्रमणायासः ॥ शृणयिश्रम्यहंसद्यकेवत्क्षीरमयमाहार
मुपकल्प्यमाध्वद्यस्त्रातागमममिनंदन्त् ॥ ततीरएवनक्षत्रगणस्येवसबृहमूलस्य ॥ शिवन्द्रस्येवसदा
वालस्य ॥ भागर्वेतस्येवविरक्तुदनेकस्कंधस्य ॥ स्वाजनस्येवसफलजन्मनः ॥ गरुदस्येवस्कपर्णस्य ॥ निंचा
तरोरधःप्रदेशे ॥ पातालगतागतमागमिवयस्कंधरानाभिमिवकिमिषुष्टमीकमलोकयदन्तिष्ठाईदम
स्माकमावासर्वत्वभयेत् ॥ यतोनिकटएवेयंषुष्टरिणीघनरसमयीवनितेवसरवयतिसफलितस्यापाच
अंयंदृक्षोषिकुर्त्वीवसार्थकितस्तरुतस्तीषयतिद्विजाश्रयश्च ॥ इयंकल्प्याणीगग्नंगग्निवसत्यविहूरे
सरवीवानुकूलितकमला ॥ धरमियोगद्वयान्व ॥ एतेपक्षिणोषिकुषिगणाऽवपुराणागमप्रणयिनःर्वेदम
पंनयोतिसकलकलाश्च ॥ एषभगवान् क्रोतुरुषीहरितेवनवसति ॥ नूनमयंकलितधरधरुषिरनाम

हीक्षणभिन्निविमुचति॥ इयेषमात्रोऽयवासमकरोत्॥ ततश्चगतेषु कैश्चिद्विवसेषु॥ कदान्तिष्ठामल्लापि
धरान्तिर्गत्यक्षिद्वनोद्देशेषास्यन्॥ क्रोउजातितया नारायणायतारतयाच्॥ भूदारं॥ जंगमसिवरजतादि-
भूतिर्वितमिवरोद्वरसं॥ जनकमिवदेषाचलस्य॥ धोरघृष्यक्रारद्वकसपलेनकरारवेण हस्तमिवपुकरा-
रन्ते॥ स्मरतमिवाद्यापिहिरएयाक्षयुद्दसंरभस्यभगवत्कुहनावराहमदाक्षीत्॥ तदतु अनिमिषत्येवनल्ले-
भनीयत्रीः॥ तस्क्रोउरुत्तिः॥ गेष्पयोधरराजमानदिव्यकांतिः॥ अन्यतानंदहेतुः॥ अयंजगत्स्वपुर्वासा-
विवराल्लव्यजन्मा॥ स्तव्यरोमा॥ इयंदेवीधगच्॥ भवतु॥ दिष्यादृष्टमार्गमगमदेतन्तिथुन्तदेतत्प्राम-
विषयीकरोति॥ इयंसरलतामद्वाणानां॥ सेयममानतापुष्यानां॥ अविकृतिः क्षीरस्य॥ मणेरवाटिष्यं॥ नि-
धुवनस्पानवसानं॥ लक्ष्म्याः अन्यांचत्यं॥ विदुषाममाल्लर्पि॥ तपसोनिष्कासता॥ मेष्याः निर्वज्रिता॥ ल्लीणायो-
ग्यसमागमः॥ सुकर्षेः श्वेषकाव्यरचनावेदग्धं॥ सकलजनश्वरवनीयाभवतीतिनिश्चित्य॥ या वत्तथाकर्तुमि

जर्तितावद्वराहदेयोष्ठिदूरान्निरीक्ष्य॥ हं होषुरतएव श्रीनिवास इवत्तक्षते॥ अयेऽधरसंयुनिर्जितनवस्तुधे
वस्तुधेत्यमयिविचारय॥ तवकुन्नामोगेनेवचकक्षयेनकरेण॥ चंद्रान्नुलसोऽर्थहरेषमुखेन॥ सरलतामनोऽन्नेन
चरितेन॥ मदाम्भिष्ठेनत्तोचनयुगुलेनसर्वभूभूर्वहारकेणप्रतापेन॥ राजमानोराजमानहारिवदतेवदतेतावा
यंश्चियोनवेत्तिस्यमुज्जानालनं॥ कुचधिकृतगोत्रयागोत्रयासहसर्वत्त्वपत्॥ कुंस्त्रिपंकजनयनः॥ इतमागत्यप
दयोन्नमंतंस्येनसमंतं॥ वरसर्किंसतत्कभगान्॥ क्वायंपञ्चग्रादिः॥ क्वागमनकमः॥ कृदवनिन्॥ अयंपरिपाकःप्रा
चीनपुणस्य॥ इदंकृतपत्तरोः॥ इयंसूचनाभाविकल्पाणप्राप्तः॥ सर्वथानमोरक्ततेभवेण्टते॥ अतर्किंतघट
नापटवे॥ भागधेयायेतिष्वदहरन्॥ हरन्निवमानसं॥ धानसंगतइवकिंचित्तिष्ठत्वा॥ चीरलक्ष्मीनस्येक्षतायि न
तहिरण्याभगद्यात्मिणांकेवस्तमतीकटिनतरकुचयुगलसंघर्षमस्त्वतेभुजांतरेभण्टकुत्यावत्सहिष्या
ताहशमहावीरकर्दगुकालरात्रिकल्पात्॥ भारतसमराद्युसायाऽदिरादेव्याः सोभाग्यादेवोर्वितंजगामि॥

भरदुतावल्कथयैतल्क्षिलुक्षावीयादयेषुकोरयेषुन्वलराजस्यमार्गप्रवत्तेषु॥अथकुलक्षिरवानश्चिराग्रसेनः ५
५ तराषुश्च॥देववीनाङ्गास्पृहारुणानंकंसोयुधिष्ठिरश्च॥सङ्कलांगजप्रणयीअनिरुद्धःकर्षश्च॥तोषितसांवःप्रकृत्तः
गांउवधन्वाच॥उल्लसदनिरुद्धकामःवलभद्रःदुयेधिनश्च॥अवणतोषितकर्णउद्धवःवाकुनिश्च॥सदानपगत
६ सस्तीतिःकृतदर्माभीमसेनश्च॥अयुमेभूर्खेगुणेराहश्रीःश्रीनिवासस्तदीक्षणात्॥बहुनार्पित्तदाश्वेषेव्यन्वाको
उस्तुतिश्चमे॥७॥इतिवद्वालपः॥कृभवान्त्यादपूर्वेत्किमेवलव्यतारेचालितप्रोलनासाग्ररुद्धपितांगुलीक
न्त्रे॥आषेउयन्तेनाविकृचिन्मोनमुदयाक्षिर्दत्यथापिशुनशुष्कहासेनक्षिलंठरयेणापिनस्तवधयज्ञेत्यदत्त
यारव्यापयित्रालक्ष्मीनेत्रासहकस्मिंश्चित्प्रदेवोक्षणमोसांचक्रे॥अथश्रीनिवासोप्रेमाद्र्याविनयबहुजया
तद्वाचामिन्दितमगदन्नायादेष्विद्॥सरसाविवाशकोऽकृतसारगुणातनुश्चवाणीन्॥नानाधिप्रभवतिक ८
स्यनद्वाक्षतावाते॥९॥किंच॥देवान्वक्षिलात्वंवस्तुमिजामि॥तत्तमयतोभूमिकामयेइत्यकथयत्॥तद्वुत्ता

किमयं प्रभोः वरा ह देवस्य महीं विश्वभरादेवीं स्वीकर्तुं शिखतीं गतः ॥ कर्कन्ति कुमो पश्चो वित्ते क्षणे वो विकर्दं देवितज्ज
मानायां परादे वां वरा ह देवे पिदन्ति दिवीं वरदनं दरद इति मंदहा से ॥ श्रीनिवास मन्त्र नीषित मन्त्रे तन्त्रे के वल मे का
मे वधा नीं किंति मां दकुल माला मिधांधा नीं च स्वीकुरु कुरु कुल प्रणयि नुआदौ भक्ते महैविना इमानः कार्यः ॥ वर्त्ते तदपि
जानामिना य वो रंतर मिति ॥ तथा पिकालः कलिरागतः ॥ तु मपित्तो केजलेन मज्जसि ॥ तदपि ज्ञात पूर्वमे व ॥ यत्तमा
त्स्य वाम मेन्याप्य यतारे खत्वं रजानं प्राप्या कर्तव्यानं सिसकल मपि भुवन रुद्ध लं ॥ नो ह्वा धं मर्म परेषां ॥ अथ वाकिनः का
यं जराया नं ॥ तथा पिमयदा का पिधर मिति वदति ॥ यदृज्ञापयं खार्य वरणा इति द इति विनये चास्त्रदे वे अमिति क्रम तिष्ठ
एका हये वियन्मध्यमा रुद्ध तमः कुलान्ति व्रभानो निव्रभानो ॥ जाता कसिसकमे घरावु मति मिः संभवितः के किमिनि
धीत अमगादलग्रवति तेरानं दितः किन्त्रे ॥ श्री मन्त्र नगद्वौ लराजवसतेः क्रोउ स्पलक्ष्मी पते नदिद्वय सुमयो लला
समिति रामधारु भेरी रवः ॥ ॥ ॥ तत श्रवयथारजानं सवकुल माला धरां स्वीकृत्य प्राप्तुः ॥ अथ विश्वभरया पृष्ठतद्

तां तो वराहः कथयामास ॥ शृणु देविसरसे रसे सावधानं ॥ स्पृश्नानं दभाष्टु ॥ अनुलराजसंपद्धरः ॥ भूमुखरप्रसारमहि
 तः ॥ अरवंडचक्रश्रियेदधानः ॥ तच्चुकुच्चामी गद्यत्यवस्त्रोलमंडलं ॥ चोलो नाममहीपतिः ॥ यस्मिन्नृगिलस्तिलोचन
 लोभनीयरम्पाकुतो ॥ सन्मालापशिगते स्फुरते ॥ अत्युन्नतधर्मशालिनि ॥ तच्चुकुच्चमंडलद्वराजनिः अहमिवानिभिष्ठि
 यं दधानः ॥ सात्त्विकभावमापन्नः ॥ सकामः सकलेषिलोकः ॥ एवंस्तिते ॥ कदाचित् ॥ काषिलसर्वगरोचिता कारा ॥ सु
 रभिसमनोहारिणी ॥ गोपालबालिका ॥ स्वसमानोकामिगामानीयविक्रीतवती ॥ सराजा तां रोहिणीं सत्यपिमहिषी
 वर्गेषु शार्थमिन्चीकृपत् ॥ साच्चगोश्चिरतनेन गोपेन यात्यमाना प्यरुच्च न तं भूमद्वक्रतिकुमारं देवाच्चलमाश्रित्यपां
 स्कलेवाक्षीराभद्रनमायातिस्म ॥ अत्यदातु ॥ राजदुभीत्याच्चमीके क्षरक्षीरामाराद्विलोक्यतांधेन्तु ॥ परशुनाजामर
 ग्रद्युक्षत्रियततिमर्वंडयस्त्वोपालः ॥ सापिकुहनाधेन्तु येऽग्निराजिरियकालजयंतं कुद्यारप्रहारं यावद्विफलयति ॥ १०
 तावदेवकत्याणिकं कथयामि ॥ यस्त्वास्त्रदेवस्योदुंवरक्षीराक्षयापसिगवेषणदशासंदृता ॥ तदप्याकर्णय ॥ यस्त्वा

रस्तादृक्षितिः ततश्चतुर्योगमिवतालप्रमाणो ज्यलंरकं पश्यतो गोपस्यसावरुद्धाजाता॥ यामुचुकुर्दस्यापभंगकारिणो
यवनस्य॥ अथवासरससाहित्यमितिरकस्युप्यवेः॥ अथश्चादृक्षांतश्चोत्तागस्यालोचयामास॥ अहोकोयमद्वितर
श्चितः॥ रुप्रतीकोपिसावभोमैवदृश्यते॥ कर्त्योपिषुभागद्वराजते॥ सक्रीयोपिवलाहकस्यानुकरोति॥ नीलोपिव
वलस्कदरः॥ तिष्ठत्येतत्कोयमितिजानामि॥ किमयंप्रतापनिधिः सप्तार्चिः॥ नद्ययमरुशांतुभावंधनेपलिग्यज्ञा
यः सप्ताश्रोभवेत्॥ अहहनिद्वात्त्वसदंहरपरिष्करोर्य॥ भवतुयोगक्रमीदेस्येतादद्वावरुद्धाकुमितिसंभा
षयामि॥ यदितमेवपृज्ञामि॥ नायंप्रज्ञावतांर्थाः॥ अथवाजनालोकितकेनयथागतं गज्ञामि॥ तदितराकामिति
स्त्रिशता॥ अथवामदीयगोक्षीरमन्यायेनपिवतस्त्वंदोनितमेवजातमितिभणामि॥ तदीथीपिशाच्चस्यगृहानयन
प्रकारः॥ इत्येवंविविधप्रकारमालोच्यकर्थकथमपिमधुराधिषोयमितिज्ञात्यानिश्चित्यप्राप्तकालंप्रतिक्रियेयमि
ति॥ यावद्दुन्नसणंतुमितितावदेवतंदद्वादेवोपिप्रकोपस्फुरदधरविमिर्गद्वुक्षाभरणिश्चावयकार॥

रेरेचालेद्वाधरेसाध्यतुष्टिंभवतानायंतवापराधःपापीयान् श्रीमदस्त्वामुतरङ्गयति॥प्रायस्त्वद्विधःवहवोमहताम
 वज्ञानारुपातुरुप्यफलमापुः॥तथाहि॥निमिसदनयोविरेहभावः॥निव्रकेतीर्नहुषस्पन्दकगीत्यै॥जयनत्कृवरादेःपर्य
 शित्यं॥निर्झकोरदद्यम्बस्पन्दकातंगता॥अतस्त्वयस्वेषंभवेति॥तत्त्वासभूभत्तद्वाग्यज्ञेयताउतोनिःसमानिपाता॥
 देविवलग्नतुष्टीकृतानंतेऽनते॥निव्रकेतत्तु॥कुठाराहनिरेकस्यगोपस्यान्यस्यपंचता॥धश्यपश्यवरारोहेतदन्यस्यपि
 द्वाचता॥॥नक्तिक्षणाश्रीधरेणायंकल्पीकरुद्धानवास्तिका॥तेनयोलोनरेद्वोषिक्षणादुद्देश्यतःप्रिये॥२॥अथतस्मिन्मो
 हसापन्नेभर्तजीवदानेनापिसरुर्यद्विजलसेकादिकारुततस्योधग्रयसेकस्मिन्द्विष्णिदेवप्रकृत्याकथाधुतन
 योयन्नसिंहेनत्यादृद्युद्दितिविवसमुद्ग्रेदरभज्जनंचेततः॥दाहशक्तिश्वंदिकायामपिदृष्टाभवेत्॥कविनसपिहृष्टं
 गवीनमतिसन्नेतांचलप्रसारंप्रणमनिश्चिनिवासेषिमंदीभवत्त्वोपावेशो॥सकक्षास्त्रालनंन्नेत्यगगनतत्त्ववर्त्तयि ३३
 निकलहरनिनिविद्रेमुनींद्रे॥अयमस्याभिनवविशाच्चस्पन्दकोलदेवस्यवासार्थकूपमितिप्राकृतिताकंदद्वत्कुरुव

कुंजीर्णशास्त्रांतरे विवरसिथ तिवेतालभृत्यगणे ॥ राजाचोलोपिकथमपुदुदः सांजलिवैधं याच्छुवाच ॥ अंदाविमुखो भीष
श्रिरजीवप्रमदकः प्रजारहितः पावंनासीकिंते करुणायाः किंतथायिधो नाहं ॥ ३॥ अभ्यग्निप्रार्थनयाः महतां शापे नजग
त्यस्मिन्कोवानषः ईदृशम्भृत्युच्चागत्वं ॥ नलकूवरस्याक्षं नत्वं ॥ नुहषस्यचक्रित्यामृतमापिदेवस्यव्यापः कामपुन्नतिं नये
दृतिः ॥ ततश्च श्रीनिवासो विश्वेषकावर्यधृतवक्षणं कृतिनस्यभावः ॥ द्राक्षामृकरां मधुराधिपो वाचमुच्चारयां च कार ॥ भोभो
महारजनोलेद्र ॥ रोषाधीनयेतसावृथाद्रास्तोमिः ॥ धिग्धिकूक्रो धाधीनयेतसंनरं ॥ वश्यपश्यकश्चनक्रोधनः पुरेस्तुतक्षय
एव भवति ॥ अस्येतत्किञ्चित्प्रलक्षकलितसद्वृत्तिमोभव ॥ अन्विरादेवेतस्मान्मोक्षोक्षश्चभविष्यति ॥ ततः पुरं यद्वत्तंत
द्रवतीजानात्येवेत्यभिधायस्योच्चितव्यायायितद्वत्तहस्तावलंवः अन्विरिदेवेत्यत्तु ॥ इतश्च श्रीनिवासो विवानादागत्यस
हुवकुलमालया ॥ अहो निष्कारणामेत्री ॥ निष्यजाप्रीतिः ॥ लोको नरसोजर्ण ॥ निरपेक्षउपकारकमद्यादिवराहग
तालापभूथिष्ठव्यवहरन्वेवलितकमलशोभेषवर्तेद्यस्यपादे गमयतिरुतसकिवस्तराणां शतामि ॥ वरमृगपनिसुरे

स्तादृश्वेवेकरेत्वः क विश्विगतान्यच्यापृतिः श्रीनिवासः ॥ १ ॥ इति श्रीमद्भूतिवासविलासेवेकरेत्वाकृतो ग्रथमुउद्धासः ॥ २ ॥ ॥ अथ कर्यान्वित्कृचित् स्तुतमालालोकनजातानंदः ॥ कृचित्सुजानेलसस्तकलकुरुतरुण्याहितहरिः ॥ कृचित्
कातुलजातासूयः ॥ कृचित्स्तुतालसस्त्रीतिः ॥ कृचित्त्वाभिनतनापसगणः ॥ भवनद्वयवनेष्यविहरन् ॥ श्रीश्रीनिवासः ॥ कर्म्मिं
श्चिलादेशो अनिधृतशरीरकांति ॥ अनिलदेवगविप्रकीर्णकपित्राजहाकलार्थं ॥ किंजल्कसुंजोद्रासितमिवसितां भोजवनका
तिसमूहं ॥ रूप्लाजिनावगुणितकलेवरं ॥ प्रलंबवधुरितमुरांतकालिंगितमिवरेचतीजानिं ॥ लतहरीचंदनांगरागं ॥ गुणग
लस्त्रियतमिवशिवशिरः शेखरचंद्रकिद्वारं ॥ स्ततारोद्वासमानयादृश्या काण्यान् ॥ महत्याचीणयातपस्पयान् ॥ राजमानं ॥
किंचयसंतमिवस्तुरभिग्रीष्ममिवमहातपः ॥ कृतिभास्तुरं ॥ वर्षाद्यासरमिवनभस्पागमनंकलयंतं ॥ शरसमयमिवानुभूत
पिधप्रसादं ॥ हेमंतमिवसदाहिमसदाहिमहित ॥ शशिरमिवसुरस्तुतमाधर्वं ॥ इत्यनुभूतसर्वतुक्तालेनितचरित्रमप्यजातक
दुकालेनितचरित्रं ॥ पांजुमप्यर्जनं ॥ अस्मभूस्पृहणीयमपिनिष्कामं ॥ पर्वतफल्तमप्यनाश्रितभूभूतं ॥ क्षमायासमर्पयन् ॥ ३ ॥

चरं अपापमविनारदमिधानं॥ कर्त्तव्यनत शेनिधिनयनातिथीचकार॥ अचिंतयत्र॥ नरागमानसेधत्तेषक्षपातीचनाभयत्॥
हं सोयंकश्चिदपरोपनसाररुचियतः॥ ३॥ ततः किञ्चिद्द्विष्य॥ यथाविपिसंवृज्यप्राह॥ स्तायंभुव॥ कत्त्वोस्यत्तिनाटकसूत्रधार
॥ कुतोभवानिति॥ सोप्यवदत्॥ दक्षिणवाणिष्ठुत्रमव्य॥ सूर्यलोकेनिष्ठमोर्यन्द्रोकेमिंदनंदनः॥ जिद्वांकरातीवहनिवक्षः
केनोपमीयसे॥ ३॥ अस्त्वेतद्वद्वद्विनाकाशयोवेकुंठलोकमगमं॥ यत्रत्॥ शोभमानमुक्तावलयः॥ राजमानातनुभाः॥ सर
ससरसः॥ असदृशः भूभागः यनिताजनश्च॥ यत्रत्॥ कुमुदउत्तरद्वारपातः॥ सद्विषः पर्यकिरुपद्वेषः॥ कुलितमहापत्तेदे
यगणः नजनाः॥ गत्त्वाच्॥ अहोदैवाद्योग्ययोरेवसकललोकोन्तरयोः स्पृहणीयजयविजययोः॥ भासमानयलप्रवलयोः
॥ विदुरप्राप्ययोः॥ वेकुंगमिधानयोरत्तुत्त्रोकस्पनेतिद्वयोः संयोगः संवृत्तद्विसानंदस्त्राशृणवंभवान्मूलोकंगतवा
नेतिततश्चाहमनिष्टेतस्ततः आनंदकाननंगतोस्मि॥ यत्रत्॥ सद्वापाविदुरपासान्द्रांभावीनलक्षणा॥ प्रोटाऽप्याख्यात
मोग्धासानित्रन्यतिरजिणी॥ ३॥ अपिच॥ करेऽहिन्दककलयंद्वियग्नितकंधरः॥ विनायकप्रियः शंभुमाधवश्चविदि

राजते॥५॥ तत्राप्यहृष्टा॥ मिलितोभयवाहिनीभरसंसद्वतीनलसल्कवंधेप्रथागेकुरुक्षत्रेच॥ हरिपदांकितेगयाक्षे
 वेहुमवाद्यरकदंवेच॥ विफलितप्रथासः॥ किवलंद्युजातिस्तलभादक्षिणात्मांडक्षीकृत्यप्रवरोपशोभिताम
 विविप्रवरोपशोभितांगोदांप्राप्य॥ नमामिमानदांगोदांनयनायनतांगतां॥ नमद्वामद्वतांगीतांनवपायनभां
 शुभांग॥ इतिप्रवधेनस्तत्त्वाच॥ तत्तःकेनविद्युत्सेनगमनकमरुतपांउरुंगक्षेत्रस्तत्रभवद्यांमूर्जिं॥ नतव
 स्तलराजीवतेवमामवयादव॥ नवजीयनदाराचवरादानवजीवन॥ ॥ इतिष्ठत्रवधेनस्तत्त्वाच॥ अथासन्नप्रसव
 धेनुमिवोभयतोकरंवीकृत्सवेणीमुदुपेनान्विश्वतीत्यकृष्णपितृणातेनेवकमेण॥ अनेकसारभिमहि व्यादिकं
 षितानुग्रामान्कृष्णनिवोद्दीक्षा॥ उतुपवंशगवलंबकदात्राहेर्तारिकानृनदीवग्निपांडवामिवावग्न्या॥ सक
 रापुरमवर्जन्धककुञ्जादिशरण॥ धर्मशालाकरंवमभिनैष्ट्य॥ करवीरपुरुंगतवानस्मि॥ सांबुखंसदनस्यवाक ३३
 ररिषोःक्षीराव्यकन्यागहप्रात्रार्थ्यकमलस्यतामरसविरव्यातिगतस्यांजसा॥ भोवेकुर्वदसभायतापिभवतो

जातायया सां बुजद्दृशी प्रतिसद्गुचारुनयनाशीर्यवृगो व्रतनी ॥१॥ तस्माच्च निर्गत्याने कपारि जातो द्वा सितानि
गिरि कूटान्वितकम्प ॥ उद्यानानि च पश्यन् अनेक रासारसंपदः धर्मशालः अभिनं द्विकरतगहं आसेषमानः ॥
॥ अनेक प्रधापालिष्ठरिगताः पानीयशालः संपूज्यदुर्जनतती अमनसानिंदन् ॥ अव्याजरमणीयाः पत्नीरप्त्वा
सन् द्वनिताश्वप्तरिहरन् ॥ रामसेतुमगमं ॥ तत्रच ॥ कृष्णाधिराजो इव या कालिं द्यानीलयासह ॥ कीउनुसंधर्मयाह
षोद्धरकायां भयानिव ॥ २ ॥ तरं गहस्ते मर्करीः सरापग्नमुखे पर्यंतं प्रसमीक्ष्य वारिधि ॥ कायानदीसो लुलिक्ष्मन्या
सयद्गुच्छनारिजन्मतायितीरगा ॥ ३ ॥ अथच ॥ सीताचक्षुभ्रद्रानं दरमविंश्विरीक्ष्य सेतुं च ॥ तद्विरहुनमयिमेलमिव
तमिद्यासीत्तद्गुच्छनुरबुन्चेतः ॥ ४ ॥ तत्र तु कस्य नित्यं थस्य वच साज्ञातं भयानपन्नगान्वलेन वृसतीमि ॥ तत्र श्रु ॥ जा
तानं दृन्तरायाभिगद्गुच्छन्मध्येभार्गकाम पीत्यधीक्षेएव ग्रन्थिद्वैष्टतभुक्तगुलं ॥ इषत्तरलितमरतकं ॥ सामिदशा
ग्रसनं ॥ सपर्वतमुख्यावलोकनसंतातमित्तं ॥ प्रमादमुद्रामभिनीय ॥ देवदेव षष्ठ्यविरसाप्यस्य निर्भयं ग्ये

माकुलीभवति ॥ अस्येतत्प्रकृतमनुसरामि ॥ देवस्पन्दरणयुगुत्तमश्येयदथेयिंप्रयासद्विति ॥ एवमाभाष्यालंभि
 तमोनेतस्मन्तुत्यादितकोतुकेनारदे ॥ इवोपिदेवर्णेकामपीत्यद्वैत्यन्तस्यसंवृत्तिर्यंभृंशीसंगीतभर्गविवक्तुरंगीतु
 दयस्पुत्र्यक्षाणवेधः ॥ किंच ॥ भवद्विदितार्थस्पन्दमानिवेदन्तसाधनिकस्यपात्रादानप्रक्रिया ॥ कगतातेभेष्मीह
 रणकालीनानिर्व्विजकृपा भणमुनिकुलोन्तस ॥ अनारभोमनुष्याणांप्रथमंबुद्धिलक्षणं ॥ आरथरक्षांतगामित्वंद्विती
 र्यबुद्धिलक्षणसिति ॥ नश्वतंभवता ॥ कुरुयोग्यमत्तमनः ॥ माभवतुद्विरीषकुस्तमसविकरितमितिविविधातुनय-
 कोविदः ॥ कथंकथमपि ॥ तद्वत्तांतश्चकथनोन्मर्कर्वन्तक्रे ॥ स्योविसफलप्रायोमेमनोरपरसाकुदुमद्वितिविशिखा
 ह ॥ देवश्वसावधानमनाः यारुण्याश्रेताविल्यसरवान्तमाग्निर्विमद्वेष्ठविकोमुदीश्वागतभ्रमद्वालच
 कोरनिकरपक्षसमीरतर्लितवीणगुणक्षणनसमाकर्णनेकाग्रमनसिमयागदन्ति ॥ किंचनिकरएवसंजाते ॥ १४
 स्मिन्द्वितेपर्वतःसर्वतःसंचारितचक्षरिक्षरसासारमकर्मक्षराधिष्पवाचमयोन्यत् ॥ आर्येतःपश्यतुभया

नग्यदन्त्रलस्त्रकः राजज्ञलयः ॥ यास्त्रीत्वन्मालः दिव्यसारसनालीलसल्लमलोद्धसितः ॥ गरुस्त्रिसे
वितः ॥ सदात्रोष्मोग्नियः ॥ इदीवरश्यामलकर्तिः ॥ अयमयमयतएवेत्यद्वीक्ष्णएवज्ञभारंमेणाकुलीकृतोयंतर
न्यहमग्निदेवंभगवांश्चानिवासएवभवेद्यत्यालोओङ्गाध्यनयनेक्षक्षसाध्यातारचंद्रजयजीवेत्याक्षिषाभिन्नंद्यग्नु
णपारितोक्त्वंप्रियमावेद्यसीतिकटिकर्त्तव्यं ॥ गोदावरीस्त्रानसमयतत्तिरविस्मृतपटीभवत्तुमसाराजिनवंधन
पटस्त्रंतद्वात्याकेयलमाकाशाएवसम्पर्विस्मृतदेहभावस्त्वमिवराधारकुचकलकादर्जनेनावरितःततःतेना
पिकथमयमकस्माद्गूताविष्टवेष्टतद्विक्षिक्तप्रनसार्किंचिदपसृत्यविस्मयोज्जेभमाणतारंवीक्ष्यमाणः यावसु
रतःपश्यामित्तावत्कमप्यक्षमारमयश्यं ॥ नभवहं ॥ सन्तनाम्नापद्यसरद्विति ॥ देवेनाप्योक्त्वगवेषणकृतपर्वते
नद्वधुएवस्पात् ॥ यस्तु ॥ अनुतांधस्तद्वामानवाः ॥ अस्त्वेतद्थश्लेषवाददुर्ध्वंसनेनानेनवैचितोहमितिनिश्च
त्यतस्यसरश्वकवतिनश्वकवर्तिनद्वज्ञभाणसहस्रपत्रस्य ॥ कंठशोभमानकनकमातस्य ॥ पुटमेदद्वोभा

वहस्यतटनिकटेक्षणमतिष्ठ ॥ ततः परं यद्युतं तदस्माज्ञात्रस्य कलालापस्य करुन्न कलकंठी नामुकिनरीवलीरु
 ३५ द्धाविरसम् ॥ अथतदक्षयाहसायथार्थमिधानाकलकंठी ॥ अन्नांतरे रेव कुतोषि ॥ पार्वतीशरीरमिव चंद्राभरण
 भूषितं ॥ मेरुमंगमिवनक्षत्रमालापरिगतकंठ ॥ विष्वाटवीरुलानमिवमृगराजो व्यसन्मध्यदेशीषाचलस्तरुप
 मिवस्कुरद्वाजीवयाद् ॥ नाटकमिवमतोक्षार्क ॥ मनुकुलमिवलसङ्गभीरनामि ॥ रुहगणचित्तमिवकलित्तभरतागम
 प्रक्रियं ॥ कृषिकर्दंवमिवसत्संगमितज्ञानं ॥ नक्षत्रवर्द्धमिवचंद्रमुखं ॥ माधवद्विजमानसमिवकुर्तलोद्यासिते ॥ ये
 चतमाविरासीत् ॥ तत्रतद्युभिताकुरवेषु ॥ चंद्रमूर्तिमिवसन्मान्यं ॥ सहस्रश्रवणामित्रोतरानंददायिनी ॥ स
 वक्षणगोराशुक्रन् ॥ तथापि अनाकलित्तगुरुकलत्रस्यशी ॥ अननुभूताशेषां ॥ अस्पृशकलक्ष्मी ॥ दोषानुवं
 धरहितामज्ञाततमः संवंधजातयिकाराचकामपिकम्भामणिमद्राक्षं ॥ यस्यानारदसद्वाः केद्रापरद्वेष्टासश्र
 ३५ ॥ देवनागमयोजावेणीर्गेतुछत्रिश ॥ अर्द्धचंद्रतद्युललाटमंडलकटाक्षङ्कर्द्वंचसारंगधिकारिनगनयुर्गगमनं

न ॥ रामो तरोऽधरः छापि यूनि चेतः प्रसारो पि ॥ चापाप कारि एगी भ्रू उत्ता मृति श्रू ॥ चंद्रभास राम रवश्चोभादे हृषि श्रृं
सरलो ना सा र्हृशः सरवी जन श्रू ॥ कुंडली कर्णः रोमा वत्ती च ॥ रति संदर्श पर्व वय श्रू ॥ चक्रमंजला ता भि ॥ कुच द्वयी च-
॥ शंख कांतः कर्ण टः पाणि श्रू गुरु मनो हरं नितं वर्षि वच रितं ॥ हंस को इंसि ता पद द्वयी सी मंत कलि तु सिंहूर रे रवा च ॥ अ-
नंत कुदयं गम मवल ग्रं गुण चुर्द च ॥ विच्चित्रांशु कला दि तः करु भागः सर्वविशय संचय श्रू ॥ देवु पश्चात् ज्ञातं सा कृ स्पनि
द्राहः कुमे भि ॥ अथ सा राज द्वारा काता भि ॥ समान त्रीलवयो विलासा भि ॥ सर्वी भि ॥ सहज लेया यद्विहर भि तावदे यते ने
वमार्णेण संग्रीव सेना ना मिव वली मुख भूषि तानां ॥ मेरु दे वीका मिव ना मिर स्व कुचानां ॥ वन्न गदा धात व्यथि त गजेंद्र व अन्न
कटा नां सुख त्रुती ना मिव विरसा नां ॥ पुष्कर रव तं यन्मीर द्वानां ॥ आयणि मप्पनु ग्रभावाश्रयाणा ॥ क्षील प्रक्षेप ना मपि दृ-
द्दद्रगानां ॥ विनता ना मपि वयः संतोष रहि तानां ॥ अदंत शोभा मिता ना मपि तानां ॥ जरतीनां चुकुल माजगाम ॥ ततस्ते
सां चुये नदी ग्रनि गत्य ॥ सरसः क्षीर पारा वारा दिवरमा सह सरवी कुर्द वा विविध लता वली मध्य वर्ति नीव कल्प लता ॥ क

स्त्वंश्चिद्दिनीत्कसोपानद्विलगतत्त्वे॥नीतनीरदमुंडलद्वस्तोदाभिनीक्षणमुत्तिष्ठत्॥अथतास्तत्सर्वैषुकाचिद
 मिनयुमधुपानमन्ताप्राह्॥अयेकांचन्ननिभमभर्तदारिके॥ललत्त्वर्दुगिकागंधविलसत्सत्समीरणः॥तंतत्तत्तोतिसं
 तोषभोभोभोगांद्रसंततेः॥१॥इतित्तुल्लास्तित्तायांराजपुत्रांअन्यापिकाचन्॥प्रथ्ययदंतस्तदूयमानाधरविंगा
 प्राह्॥अथिराजन्ददिनि॥निर्यतिलिंजकूर्गधार्गसार्गगणसंगिनी॥कलकृतचयाकीर्णकानेयसरसीसरिव॥२॥हंससा
 रसनकांगचक्रचक्रेरल्लकृतः॥नयनानंदनिलयःकर्मनस्याजलाक्षायुः॥३॥इतितदपिकिमपिध्यायंनीवतस्यास्तु
 रत्तायस्कोक्षिवेतस्याःनिरोष्टुतेकदूयमध्यनाकर्णस्तित्तासा॥अथस्तासर्वविहस्युनःप्राह्॥अथिधरानायक
 शरीरजन्मान्ततेकदयतंचित्तयसि॥यथुग्नीतनीरदसजायःद्वार्गवचकुगदाधरः॥रत्ताकरांगजानाथःकंसनार्गेद्रके
 सरी॥४॥रधास्तनस्यस्तकरःसरागिजनाग्रगण्यःकिलन्ददजातः॥सकंसहंसांतकुदंजातहर्हर्हरिःकांचनशैल
 धीरः॥५॥तद्विततेदद्वायाःअंगीकृतंचानेनजनेनतम्भुयतिरचिराङ्कटयतितेम्भिततं॥त्यजक्रेशंकलयसत्यतां

गिर्यस्यजनस्ययत्॥सितिजलजसदेशदेहकांतिर्थरिणधरेद्वारीरजातजानिःकलयतिसहित्स्तलनीरजंतेहरसदृशःकिलराज
शेषदरश्य॥१॥यश्चधतचक्रदंशतयाधीरतयाच्युज्जितरकरः॥राजुर्हसतयाअहंसकलाधीशतालंकृतदत्यहंकृतिराहतः
किंच॥कलहंसश्चकलहस्तानंदनांगीचुकार॥चक्रीचनगरस्तितिकलितश्चगाधिराजताश्वर्णचर्यश्चनगाधिराजजाताश्वर्ण
चर्यश्च॥यंचात्मारितनीर्तं॥ज्ञातवीतेतरदीधितितनयाधिकरसश्रियं॥जयासन्नचेतसं॥दशरथिंकसंचजानंति॥ये
ननयेनर्मितःसिलजनः॥यस्यचत्त्वीणांचाचलकांतिहारीस्तनःआस्पन्नच॥सरलताङ्गाधागीःकंठस्तुलीचु॥किसलयस
हतःसदाधरःधरसदृशःस्तनः॥यस्यन्याधिकलध्यणाःगायनाःजनाश्च॥अधिककेलित्तद्याःक्रीडाद्वेष्टाःगिरश्चअधिकजा
तरागःअधरःलीलाहंसश्च॥अधिकाननानंददाःहरिणाःस्त्रियश्च॥अधिकरजकाःसात्ताःगिरश्च॥अधिकंधरासकाःहाराः
कर्षकाश्च॥अधिकरदराराजिताःभरथःद्वांतिधनस्तुल्यश्च॥अधिकारिजनश्रियःलसंतिनलसंतिच॥अधिकरणरसिकाः
रथिकाःग्रांथिकाश्रस्त्रियश्च॥अधिकासारश्रियदधानानगरीदेशश्रघनश्च॥यस्यन्यारिचकर्वंडक्यारिचक्कं॥अगद्यगदः

स अंद्रकः स अंद्रकश्च राजति ॥ किंच ॥ यस्य च राधि कानं दः राजनी रां रतेन ॥ चरण जाता गंगा की मिश्रा ॥ वेत्ता कृष्णः रात्रि का
३७ ले स्त्रीणां रथे रात्री नां चेतः कलिन आनंदः दया करा क्षश्र ॥ यत्र शासति धरणी ॥ कृष्ण के त्रियं धन्ते कचरन्तवा ॥ राजहं-
सा न लस्ति ति हसि श्वर्णी णां ॥ अरिस्त्रियः अ के द्रगः ॥ हरि जल जा सन श्रीकर्त दत्रां दत्रायति ॥ अतिल स त्संग रहित ता
ते लयं ब्राणां न स्त्रीणां नारि से ना नां च ॥ स्तन महर्ष कः धन कालः न स्त्रीजनः ॥ चलता दत्रान्त ने चे कृजादो लेच त चेत सि
॥ किंच स्त्रीणां कां ति: कृनकः ॥ स्तनः करकः ॥ कृतः जलजः ॥ ने त्रन ति न ॥ आ स्पृसरस ॥ स्वे हरू न नं दनं दनः ॥ रागो न दी
नः ॥ किंच रसा: अ रात यः ॥ धृत कुञ्जार सन्नाः आ स्य जाः ॥ अरिष्ट कारणं दधि ॥ कर्ण विर श्वेता कर्ण नं चिरं तन कथा या ॥ हे
सा नं दसहता से न ह के ये ॥ राक्षस नं दः शरद्रुणे ॥ अर्थात् समिति: इग्नाम्बिंत का नां नारी समिति: ॥ गीता नं दश्यती नां न गीता नं
दः ॥ सहस्र धारणा को भाकृष्णां भवियाग्न्यां च ॥ किंच ॥ लस श्रीजा नि स्त्रीजा लानि क्षम्ब्रयाधि क जाति जा लं च ॥ स दा जा ॥ ३७
निराश्रणि अ गुजाति जा तं च ॥ अ लं किला त्यंत कथना या से न ॥ स दा या नि संगता नि धन गृहाणि च दया नि चरथि क चक्रे

ति॥अन्नांतरेयासांचलंतोर्ताननेन्नांताः॥धर्मगःके॒शःनृ॒सा॒वृ॒हृ॒यःनृ॒कृ॒चृ॒मंजृ॒लं॥वृ॒ली॒वृ॒द्धै॒नो॒दरे॥भुग्नताम
धर्मेशैनकुंतलैषु॥तासांतुमरदूनितानंभिन्नभेरीसमानःकोषिधानःयाकुलीचकारससर्वीकर्द्यारज्ञकन्यां॥तथाहि
॥अयेऽयांवरमणिमप्यभीष्मकिरणं॥षष्ठ्यष्ठ्य॥चंडकोषोभू॒पः॥यामःपुरिंशीद्वंग्रहणशुक्लंशकंशकंपेणिकांचर
ज्ञभार्यायाः॥हर्षकारणंपंकजेन्यंर्यंउयाष्टुषेरभोभिरापूर्यकुंभं॥मरश्चिरोभागे॥भणमणिरारजकुमारी॥आका
रयाकारय॥रचयप्रणामपरपारीरमायाःइतिउत्कानचिरर्यलांराजकन्यकार्यापुनकिञ्चित्कोपेननिर्देशाक्षराण्डिस्म
यकिंभयाग्रेगंतव्यमितिरभसाद्यधायभहेतिर्देशाक्षरसंसर्गद्वन्दतावृत्यःरवेदमुद्गममिनीष्टोषतरुः॥तत
श्रीर्यराजपुनीशनेन्नथायघनसारसदशेनकेशकलाषेनतमोगयोग्येनरुपेण॥अग्निमुखशारदाया॥अर्नगरागोज
लेनवपुषा॥नाभिस्पृष्टेनकुन्तमंजुलेन॥अतनुसंदरेणभूषाजालेन॥धृवलस्त्रोभेनमानसेन॥त्रोभमानाभिर्ज
रतीभिर्युक्तीभिर्श्रष्टुरेत्तां॥स्त्रावैश्रवणतीलेनपमेनयोजयंती॥अपांगमाभुर्गचेतस्ततःप्रेरयंती॥मुदापीनंप

योधरमंडलच्छ्रेणसधृयती॥ चंद्रभूषणमणिकरेष्वरुणपर्यती॥ वदीकृतसकलनिर्जरकर्दयायथागतंगतंवतीनी
३० रक्षातस्यांकिनमसिर्वतदचनायांप्राहस्मनारदः॥ अथसवितरितीद्वेष्वृतेनप्रवोध्यमानकालापनमः॥ देवस्पृदर्शी
असख्यमनुभवितुमन्नागतोस्मि॥ देवकिनिदयति॥ श्रवणादेवसाकिंतरलयसितवन्येतनांप्राभवतरलः॥ तरलः
हारभध्यमणिरेवनायकोभवति॥ नपुमान्॥ तिष्ठप्रतुष्वहत्॥ अस्त्वेतत्॥ देवकथितकथनीयं॥ हशादृष्ट्यःशेव
धिः॥ तद्दुर्गहाणगहाणशिषुःसाधयामित्वारायणाश्रमसिति॥ अथश्रीमिवासेपिसम्मोक्षासं॥ महर्षे॥ अपिना
मस्तान्तर्कभवताकुलभिधानादिकंदस्यायुवमानसमस्यविद्यगुणजालस्येतिवरतिपुनःप्राह॥ देवभजकजनमिर्ज
रागम॥ अहोलाचर्ष्णं॥ अहोशिल्वासः॥ अहोचारुयं॥ अहोरमणीयतारमणीसणेरितिजाताकम्मकेतुकेनक्षणेक्ष
णप्राध्यान्तिकावश्यककरणव्यग्रतयाक्षणेभवदृशनिभावविन्तातातातःकरणतया॥ १३४८ त्रिरोक्तेन्द्रेष्वामियोगरूपति ३०
यालंगमयतोममेत्प्रवणेष्वानसवत्ताइयमुक्तिरपकारवतीजाता॥ अहोकिंकुर्सःमुनयोवयंअपवर्गयात्मिपुर्वि

शामः॥ तथा हि ॥ विलुधेयो वै छवाः संगयो ग्यास्ती थक्षेत्र रखा न संसेह न च यो गानो साधनं तत्त्वं नित्ये शारीति ॥ श्रे
य संजायते नः ॥ ॥ किंच ॥ किं यो ग्ये यं दृष्टि विरक्ता नायद्विनिताजने न सह वाय संयोजनं ॥ अथ वा ज्ञात्या वा किं रुत्यं देव स्य
रुत्यिवा ह स्य देव कल्याणी विजयी तिष्ठति ॥ देवो विष ॥ केऽर्थं भवेत् ॥ द्वयाति वेत् ॥ कथं जानामि ॥ कं वा वृष्णामि ॥ कः त्रा
मयति माधुर्मति वित्ता सीमं लित इट्यः ॥ दर्शनं तशु षक्तु खयिकासः ॥ तत्कालो वित्ता लोपे न रद्विसर्जयो व भूव ॥ ए
वं संति कार्दप्रव्यालं तु वनस्त्रिवत्तमत्परभूतमहित्तमिरतरो दर्शनं तर्पनमस्तु रात्तरिजवनितारुतपरुत्तमसं
केतसं रायर्वन्नितगृहपतिः ॥ आरामरमाप्रथमर्तुमहो त्तवारं भर्मगलगीतिकापठनाविरतलोलं वनितं विनीक्रति
स्त्रभर्मगत्तकारश्रवणसमयसंस्मृत्तश्रविजनायकाहि ते कायथमनीषामिश्रलस्त्रितमज्जनागतयो वृत्तशतालीककनकश
लभंजिकापुजरजितमंजरं जलनिकुर्जवलियितस्त्रवर्णमुख्यरीतदः ॥ प्रियजनसंकेतितदेतसीवनगामियामिनीशमु
खकामिनीश्रव्यामिनीचरसमानयामिनीकराजपुरुषगहीतनिजकरसंस्पर्शसंजातसात्त्विकमावश्चिथिलिततत्क

३९ रक्षिष्टं भविनिर्गतलतनालोकनमुदितानं गम्भुजं गनिकारभंस्ततमदनकृष्टकलं वकदं वः॥ वनिताकुचाभोग
इव बहुसरोजानं समद्विः॥ वीरद्वयरांगनार्जकरः॥ हिमगिरि रेतमदकलं ठीरवया सितपथिकः॥ सरस्यतीदेहवया जा-
तिपूषितः॥ वनिताजन इव रसालतसहितः॥ रत्नं सकलकृतुनां॥ प्रक्लंभागधेयं सतीनां स्कराजीयो पिस्तमनः संदीहश्च
पितः॥ अर्दो कुरुक्षेष्वस्कमनाः॥ कुसमाकरत्वाविरासीत्॥ अथतं हथादेवोपम्बन्तयत्॥ अहो रमणीयतावसंत
स्य॥ आचायेमिदतागमस्यकिमपिरुग्मानरुभेषजं कातायुक्तविलासिलोकचरितप्राचीनभाग्योदयः॥ यत्वागलक्ष
तास्तपहृवरुचिसंपादयष्टनभद्रां संजातोलालकास्तासुरमतेराजद्वयाः संप्रते॥ १॥ अपिच॥ संगोनानेचकशो
भाकुचेविन्यस्तान्विनेसारसश्रीर्थूनां॥ युक्तेताभिजीविनं देविवयुक्तेपर्वतं पुरयाश्वर्यन्वयेणयेत॥ २॥ इषानीहि॥ कलिकृतं
कृतं सन्येयज्ञगस्तमनोन्वितं॥ माधवो तात्पथाकस्मान्साधवीजालकावृतः॥ ३॥ तदन्ननारदैश्वरणविदीर्णहृदयस्पसम
भगवान् धृतस्तमाकरसंपत्॥ सारं गप्तियः॥ कनकश्रीवद्वात्मानं वैरः माधवरवदारवचन+गं॥ यदनुग्रहाद्वम

पियोगीभवेयं॥यदयमन्तेतनोपिषत्त्वगाद्विर्गीकृतविषुलनितंवद्वदृश्यते॥अस्येतन्मृगयाव्याजेनवनभूमिषुविनोदया
मिमानसमित्तविष्वंत्या॥बुकुलमालाप्रेरितवराहदत्तेनकरातसेनेनसह॥पश्चमूर्हमिवविलसकेसर्व॥देवामिवतिरकु
तयातगर्विंगंगाप्रवाहमिवार्यविर्त्तिक्ष्वां॥उत्तरगोग्रहणरणमिवत्तव्यकर्ण॥वर्णसमूहमिवहस्तव्यदीर्घपुत्रंसंदर्श॥चित्तरथमिवर्ण
धर्वश्रेष्ठं॥वृणिजमिवभांउभूषित॥कर्णादेशगोरसमिवमेघपुष्पसदर्शं॥वाग्लनमिवसुग्रीवपरिष्ठिनं॥महामिवमानस
संभवं॥प्रथममध्यकुलेषु॥द्वितीयमुद्देष्यःश्रवसा॥ततीयंयातगरुडयोः॥अदृष्टवर्णयाननमिवजनंदर्श॥नीलंकर्णश्चेतंमु
ख्ये॥संपातिनंगमनेहयमारुद्युषिपिनमायासीत्॥ततःकेचनकिराताःभगव्यक्तिःभीमा॒शत्यान्द्वारथ्यतः॥शिखंउद्वरो
पितोभीमा॒द्वैषवक्षधरश्च॥शृगालभयकरःकृस्माःनागत्रासकाश्च॥तुंउरीकद्वेषिगोदीषाकराःपथिकापकारिणश्च॥शूल
हस्ताःमहाकालाःउग्राश्चवनरूपुः॥तस्तुकेचनजरासंपाइवद्यकोदरंताउयंतः॥केचनकर्णादिवशत्याजर्जनमुम्भूल
यितुमिष्वद्वतः॥केचनरुद्राइवगजाष्ठूलेनदारयंतः॥केचनकवयद्वप्रासेननानाशुकवीतुद्वेजर्यतश्रेष्ठः॥किंच्च॥रवद्वीर्य

मिनं॥ कंसुकिं कंसुकिनं॥ चक्रीचक्रिणं॥ अष्टभूतो द्वृभूतं॥ रक्षीको रक्षासं॥ जघान॥ तरुभग्नां कुंभाः कुंभैष्मिकुंभाश्च॥ न वृपन्नाः
प्रक्षिणो यन्त्रताश्च॥ मृदितद्विजाः द्वक्षायनगजाश्च॥ नन्दितद्वरायनभुवत्ताकाश्च॥ विन्दुषुष्कराः पुष्करिण्यः श्रिरिण्यश्च
उत्थाहितनेत्राः नगाः नागाश्च॥ आकृष्टीयाश्चापामहिषाश्च॥ रवं उत्तरं धात्तरयोग्या ग्राश्च वभूतुः॥ सन्चमृगयायापारः रव
ण्डिवनलकूबरं दृष्टिरंभर्ग॥ यमकालदिवसङ्घसरः अपुंडरीकं॥ प्रभातकालद्वयनमः अक्रक्षं॥ कालीकरयालद्वयभूतलममहि
र्ग॥ युधिष्ठिरद्वयभारतसेन्यमश्चत्यं॥ अरुण्यनकार॥ किंवुकुना॥ संजातसंभ्रमभरेवनिदेवेतानां वृद्धेरमंदभयकृष्णितमानसेयः
॥ आकर्णितश्रकितसिंफरसिहकोलः कोलाहलोपमृगयाजनकंठजातः॥ १॥ मृदितपृथुलकुच्चकुंभाश्च उत्तरमृदिजप्रदाता
ता॥ आयासिततनुलतिकारतानलोलांवभारयनभूमिः॥ २॥ अत्रांतरे॥ गजमषिकुंभोद्वासितर्ग॥ नीलमषिकेसरीदेविणं॥ अं
जनाकृतिमष्टनुपमाकृतिं॥ कालमषिगिरीद्वगकारं॥ गरुडमिद्वपक्षचरं॥ सङ्कविद्याग्विलासमिद्वपरिणतं॥ वृष्मिवसदानंतं॥ ३॥
यिलासिनीजनमिद्वभ्रमरनुवितकयोऽमंडलं॥ मन्त्रदंतावलमालोक्य॥ अजनिबाहुसहस्रनिरुद्धवनगजमदमलिननमस्त्रप्र

वाहैरिहसहसानिरुद्गतिप्रसरैः तदृशनिष्प्रकृमलैभिर्दूसलैः दिरेयनंसूषाकिंवदंती ॥ सारीन्यनामारक्षसः सारंगरूपेषमु-
निहिंसनायसंचरतीतिसारंगोनमृगः ॥ किंतुमहामृगइतित्तार्त ॥ अथवागजास्करएवायंडत्तयुक्तवलयावीउः ॥ देवेनापि-
त्तातएवसएवगानयिद्धः ॥ यदत्रैयकोषिष्वर्ताकाररतिनिवैदतेकिंचिद्वस्त्रृ ॥ आः किंभृतमृद्याः ॥ निर्गतभुजयुलप्रसा-
रेषुरानश्रीरुद्रवासदेवेषुभृत्योद्भूतिभायेषु ॥ पार्थित्तिरस्त्रीवेषुजयस्त्रृ काकथाताहृष्णानांपापानां ॥ तिष्वत्तेतत्रृ ॥ करिकी-
टः कश्चिन्नतुमितिवराकः तन्मिः सरतमद्वाणपातभुवदितिवदन्त्रेववाणमुनोन् ॥ युक्तंशारस्त्वपतितायस्माकुणविन्यक्तो
वभृय ॥ किर्त ॥ चित्रमिर्दयत्यक्तः श्रीप्रतिनामामार्गेवदान्येत ॥ १ ॥ तदेवसोपिद्वैरहमशिरणीयता भयेनदुतंदुवेहूर्ण ॥
कराग्रलम्भारः ॥ उक्तराग्रेपतन्त्रेजेश्रीमान्द्रकृत्मशीलीकरवः ॥ चित्रचित्रमयंमूदः पुन्नागोद्रवतिस्मसः ॥ २ ॥ रुजाने
खदुमातंगजातेः कृष्णविमुखभावः ॥ देवोपिष्विहायकिरत्तन्त्रंतंगजमनुसर्सार ॥ सोपितस्यामयस्थायांधीरधीरसंचार-
गाभिनामशीकरणपिरुग्धः भंगारशाली ॥ चरभोतुंगस्तननास्त्वलीकः ॥ श्यामानांसंदरीणांमहिलानांचगणेः पुरवृत्ताया-

कस्यांचिद्भूद्विविपश्चतगजः कदाक्षश्चश्रीनिदासस्य ॥ ततश्चेयमदुताव्यक्तिर्देशा ॥ स्त्रांश्चरक्कांबुजयाणिद्वोभायात्रास
२३ मुद्रेजितराजहसा ॥ लसत्रसोभुद्वास्तिपयोधवश्रीनून्नरमायाः सहन्नारिणीस्पात् ॥ १० ॥ इतिनिष्ठिरासंजातसात्कुभायः ॥
कथंकथमयिवारामाभिमुखीभूययेहतीयुक्तः श्रीनिवासंभूपालश्च ॥ नदनुभगयान्तरांराजपुत्री ॥ अयिरुमतेलोलंबकं
पश्य ॥ उन्मादिनिमदनकलिकेपुंडरीककुडंर्वेदय ॥ चपलेमञ्जिकासरमहिषीप्रियंबधान ॥ कोमलेमालतिपथिकृटकीभवलु
न्नागनेत्रमुक्ताटय ॥ ललितसामासदृशात्तर्गह ॥ गर्हीतराजीयजीयनेकृत्यासि ॥ उपलगभिलाषिणिरक्तंमात्यज ॥ विश्रालन रुत
यनेत्तर्चदलयकदलीना ॥ प्रमाददीलेकोत्तंबकंचगहा ॥ इतिमृगयाभिवचनविहगरत्नमनुभवंतीमिः सययोमिः सरवी
मिः परिवारितांब्लोक्य ॥ तम्भिकटएयस्तापिततुरंगम्भितयांसास ॥ अयेऽमामेवाहनारदः ॥ तथाहि ॥ अस्पाः नागसदृशी
येणिकानकुचमंडली ॥ अगुरुविशेषकान्ददायिलाटमंडनचरित्रं ॥ अंजनांनितानेत्रयदूर्यनिमतिः ॥ पत्त्रयुप्रणयिती २३
अधरष्टविः नस्पदा ॥ अतिलसत्समनोहारिणीकुचदूर्यीननासा ॥ नक्षत्रेशमनोहर्मुखंनस्त्रं ॥ अरंभासमानंशयः

तोरुकुरुलं॥कुवलयमनोऽन्नंजघनंनकरदूर्यं॥नगजातुकरिगुणःनगतिक्रमः॥अस्येतत्क्षेयंभवेत्॥प्रायेणर्द्धन्वंतरि
कल्पादपादीनांसहैदरीरमेवक्षीरपारायारादेवोपन्नं॥अन्यथाकृथतेषांयुएगलोस्वातथाहि॥अज्ञेकादूया-प्रस्पन्दृ
स्पगुणोनेत्रयोः॥सरागस्पपारिजातस्पकुचयोः॥जेवात्कस्पधन्वंतरेसुमिव॥द्युनागस्पेशायतस्पधेण्यां॥सधुनोयारुण्याः
अधरे॥रंभायाःअप्यरसांभूरभागे॥गोरसोऽन्नेःश्रवसोऽन्नेतिष्ठलेतत्॥किमेषासर्वशरशरव्यतोप्रापिताकेनापिभवे
त्॥आंकःसदैहः॥येनास्याःशरव्यंदृशंप्रापितेगुरुमंडलेसर्वीजनरचितोमगमदपत्रभंगःकुरुगञ्चमंजनयति॥सहि
पांडिमेवेथंस्फुटंजल्यति॥किमनयाप्रकृतानुपयुक्तयाचिंतया॥प्रथमतावदेतद्विचारणीयां॥किमस्यामहमिहमयेष्वा
अनुरक्तावानवेति॥अथयाकिंतद्यापिनन्नश्रीयतेथमस्यथाकूपितमन्निभागेनचक्षुषासव्याजंभामियंपश्येन्निरुद्दीप्तिको
विकारःकथमस्याःप्रसरेद्गेषु॥स्येदलबसुक्तजालकेरलक्ष्मियेताभिनन्नस्फटिकमित्तिधवलाकपोलपाली॥कथमुन्नं
भयेद्वत्तरंयासोरोमहधेद्विरः॥कथंनर्तयेद्वक्षणान्निलङ्घलतामूरुकंपः॥कथंशश्वतीभवेन्नीदीवंथः॥कथंभुवमालि

खेद्वारणनरवमणिः ॥ कथं प्रस्फुरेदाप्राक्षुण्यवाराद्विन्तरं गर्वं धरं प्रेदक्षिणं चक्षः ॥ कथं यनि भैष्मीहरणकाले शुभानिनिमिता
नितान्येदान्तिष्यामि ॥ कथं दूरादेवमाविलोक्य रमालाच्य ॥ सभूर्भंगमनेन सर्वीकर्देवेन परस्परं मंदसंदहासमाल
पितं ॥ कथमनयानीतो भूलदलावुसैतेया ॥ श्रितपोतकृतालयालनिकटदेशायानितयासककणस्त्रियारमन्यस्याः करकम
लान्मांचुतं चक्रहुक्तुः पर्यायमायुतकं धरं पश्यत्याः आदिद्विनिगृहचन्त्रपदमाकुमितभूनिर्भित्तिविविकमपुष्पिद्वर्षे
॥ अपितामदाहशक्तिरुस्येत्तरं द्रिक्षार्था ॥ कदाच्चिदपिवानदेवर्षेमन्त्रिजपसनाथादूदनारविद्यन्तिः सरेदलीकं वन्यः ॥ कथम
रुशनेसक्ताभवेन्माच्चित्तवृत्तिः ॥ कथं मदन्यभोग्येवस्तु न्यप्येतादशालावण्यसदृश्यस्थापयेद्वेधाः ॥ एतस्यागुणाकर्णनेन श्रव
एतनं दद्वयस्यवेनिहस्तानं दोनासीद्विवामः पर्थाः ॥ भगवन् कुस्तमायुधमाजनयभृणमुद्देगंतावन्विवपियामि ॥ पूर्णचंद्रर्थ
तसंतापितनेत्रपुगर्वं प्रत्यंगदद्वनेनास्मिन्नावण्यसधासरसिमुखजितनं द्रमसि ॥ कांतिनिररुतकांचनमहसि ॥ कुचनुलितच ॥
क्रयाकवयुसि ॥ तद्वत्सन्मनसि ॥ अभिजातकन्यकामणो ॥ अथवामकरध्वजेनदत्तदर्द्वनावसरस्यापि ॥ आनंदवाण्यकुलयानि

सहूरवत्यालोकनसामर्थ्यं॥ अरथेत दपिकथसंभाषयामि॥ अलव्यवागवसरः स्तुक्सुक्तकेन शिष्यास्युं सामिश्रितधियापि शिशा
रणीयमिति॥ यतः॥ यथहितसाद्द्वयोः कालस्यविस्मृतार्थ तु सायुषतिजनवशीकरणकला॥ इत्येवं चंतयतश्चानिवासे॥ काचिद्ग्रा
जपुन्नीसरवीकंचनवन्यमतं गजं श्विलोक्य प्राह॥ अश्चिभर्तुदारिकेषश्येनं सत्तदंतायलं सयं रवतु नारदप्रोक्तो गिरिगहनचारीपुन्नागः
॥ यदित्यपिकरं प्रसारयेत् कलेशारणं॥ अथवात्मपितृसंश्लीलावासितानावनवभयुलेशः॥ तदस्तु तोषायेवतावद्यं शिलीमुखः
मदनान्विगत्यामाकुलमतित्यां॥ तत्र कीयाऽपाय इति॥ तदशकर्ण्यस्तोकं हसान्तसरवीवर्गे॥ अलमलं च पलभाषणेरितिअलीकको
पक्षुषितार्यात्जर्जं याराजस्तायां॥ देवेशीनिवासे पिकत्याणीयमेतस्याउक्तिरमृतासारमाधरीसोदरी राजस्तावयस्या
याआश्चासयुतिमदनमहाभुजं गच्छुं यितस्यमेमानसमयं मयं मिलतो स्मार्कं यागवसरः॥ अतएवं चक्रवर्यं॥ मदनभर्हान्वहयस्तु
स्यसंदद्वासं बद्धकथने कोशवधिः कोनिष्ठेपः इति श्रित्याग्यराजस्ताससिवक्तिमयमवलेति मत्यात्रासयस्तु॥ सामिन्नेत्रोरुक
रयालास्तुक्तमयस्याभूमिः विविधायुधपरिष्कारान्॥ तथाहि॥ यस्याः कुचश्चिक्रश्चियं वहति॥ उत्तरमुद्देश्यं इसं परं ध

ते॥ चंद्रहस्तशोभां कलयति वदनं॥ कुर्तलसत्त्वमीर्त्युकरोति वैणि का॥ तदलसैवं विधभाषणे रेवं स्थितेवियदिते भर्त्या
२३ रिकायाः स नोजातभयं तदहृक्षणादेव परहर्तुशक्तः इतिवदति काम्चित्सरसीतां वभाण॥ ज्ञायेमदनकलि के॥ श्रतं किले
तस्य किरातचक्रवर्णिनोभाषितं तन्मूलं भवती किलयदृत्तस्य वाग्वाकाशः दत्तात्र राणां पुरुषाणामेतादत्त्वो वावप्रपेचो
रथ्यते॥ तदसंदृढप्रलापिनीत्यमेवात्रतिष्ठ॥ वयमेतां भर्त्या गरकामादाय भवनं गच्छामः॥ यत्कुमारिजनविरुद्धाचारप्रव
त्तामः॥ सत्यम्भुतुरागेपश्यतिमूलिनावेक्षणं॥ उद्दिन्नेष्विरोमुकुलकेऽवहित्थामान्तिकशळेन हंतुमिष्ठयमिते पितरु
ऐमनोभावाप्रकटमित्यादिकुलकन्यातक्षणमिति॥ एवं वदत्यांतस्यां सत्यमाह प्रियमस्यातिनं दिततद्यनिराजपु
त्राणां साधिकिंचिकुपिते वाह॥ अयिर्षगारमजं रिस्तचस्त्रिविस्मापितुवस्त्रिष्ठकलभेऽपराज्जमयाहितामसत्यभर्त्यागि
कायाः॥ एतस्कलमविरादेवानुभवती भर्त्या गरकां द्रष्टुमिष्ठसीचकुलाचयिरतचनायां तस्यां देवे श्रीनिवासेषि २३
उन्मत्तकेनमदनेनविस्मृतवान्यावान्यविरुद्धारे॥ अयिस्तदर्गमिराजस्तते॥ वन्नसामाकुरुमुग्धेकुरुरुषेवरपि

तिरस्कारं॥ कर्तिनाकुचयुगलीतेभवतुसरोजाक्षिप्रान्तसंमास्तः॥१॥ इतियाद्यदतितावदेवकान्तिरागयणपराज्ञर
द्यसीराजांगनाप्रेरिताग्यभर्तृद्यारिकेदीधराज्ञापयतिपुष्पावचयागतायाऽभवत्याः कारवलुवेत्तजाता॥ महाराजः
प्रतिपादयतितयागमनम्पवहाराधरितद्यगद्यशीप्रियामोगृहमिषुकावती॥ ततः पद्मावतीससरवीकर्दयातरलत
रतारायादशआवृयादत्यसव्योपैजेश्यंसीयनाच्छस्तिता॥ भगवानपितत्तुद्यक्षार्द्यन्द्रद्विषितद्यः किंचिद्युमाने
नमनसावातोज्जीविनीभियपश्चादेवोपर्गतुमिषुतीचेतोद्यन्तियलाद्यकृष्ण॥ संदद्यमारीच्यनंदने॥ वधिरद्यवसंज्ञा
मवहाराशालिनि॥ कश्यपद्योद्यसन्मरीचो॥ गेद्युवणद्येकिनकरेद्यास्तिपुष्करे॥ घर्मकालाध्यनीतद्यक्षमितुष्ट
ये॥ भगवत्तिनित्रभानोचरमाचलश्चिरवरमारोहतियथास्तानमागत्यग्निस्तज्यकिरातनकंस्यामिसरःपुण्यजलेषुअक
मकृतसंध्याद्यनाद्यवश्यम्यापारः॥ कृताकारमुक्तिरेवद्यकुलमात्माकल्पितपुष्पशयनेनिविष्टः॥ कृतितसारसमा
द्याचारुमेवीक्षयन्तिक्लिततरपदांतांचिंतयन्त्राजपुत्री॥ कृतिमहवरकांताकामुक्तेवेकटेशः कर्यरिवत्तन्त्रमिद्य

मापसशीनिवासः ॥१॥ इति श्री निवास विज्ञाने द्वितीय उच्चासः ॥२॥ ॥ अथ कथं कथम् पितिरह वेदना भूयिष्ठं का
 लं पापयति भगवत्त्रिनिवासे ॥ कर्मचर्यकुरु वृत्त्येष्वसंकेचकर प्रसारे चक्रानुरागरहिते भूयिष्ठ निष्ठ्रभलंगतवतिर्चंद्रे ॥
 पतित्रतो वित्यापारायां भिवकृत निजनायकानुगमनायायामवर्ण्य ॥ उत्तरभस्माकं कलंकिनोऽस्पराज्ञः से याजनित
 चलस्त्रयेनेतीयपित्तुपदावतस्त्रणलीनेषु नक्षत्रेषु ॥ इदमेव प्राप्तकाल प्रतिक्रियास्माकं प्रितिविश्वित्येवनुष्टुप्त्रितमु
 खं निवसत्स्त्रियहेषु नीलो लेषु ॥ सजहं सतयो भयपक्षसमानाय यमितिविः शकं संचरत्सु कार्दयेषु ॥ समनो
 दृमिशो भिता नांकिं भग्नस्माकं प्रितीव सर्वत्रीय गायत्सु मित्तिर्देषु ॥ तदेक वारणेषु द्विजेषु नुस्त्रुदयमाकां लभा
 हेष्वितप्रस्तीतां प्राप्तेषु चकोरेषु ॥ गते पित्याभिनिधेयस्यागो नो वित्त इति निश्चल प्रकृतितयेवनुष्टुप्त्रकांतम
 लिष्टुविग्राम समयो ज्ञेभग्नाणको कद्गोकानल प्रभापट्टेवारुणदेहकांतिजालके ॥ शोणी कृता सादशिराशास्त्र ॥ प २४
 द्विनीनामयं विकासकाल इति ज्ञापयंतीष्विविकसंतीषु कुक्षलनीषु ॥ उद्वाटयतकपाट ॥ परिष्कुरुतवीथिकां ॥

बधीतर्वदनमालिका ॥ सलुकुरुतशारीराणि ॥ किंतज्जानीथायमयमागतएवभगयांश्चित्रभानुः पुररक्तस्यभानुस्तो
षयतेतिप्रकंपितदेवाग्रपुस्त्राधिकागनुरूपमान्वरस्त्रभटेष्विवतवतवत्वसंचरस्त्रप्राभातिकदरकुत्त्रकमलसंसर्गकषा
यपवमानपोतेषु ॥ अभक्त्यतयुंतरीक्षश्रीश्वासरक्षगच्छिभवः ॥ परिमुदितमन्तसारं रौगसहस्रपत्रः ॥ पूर्वतन्त्रदेषाकरसज्जा
नंनिर्जित्यअपरद्वयभूपः ॥ शूररस्यातिरमणीयः ॥ प्राप्तमहोटमः ॥ परिष्कारान्तः ॥ सकलजगस्त्रकर्मपरिपाकद्वयमूर्जि
मान् ॥ त्रयीमूर्जिः तेजोभूमा ॥ पूर्वदिक्षावृष्ट्यसीमा ॥ शनेः शनेः रुवलास ॥ नन्तभ्य ॥ अंतिपुष्टग्रणीयं ॥ नृसिंहजयंतीयमिति
॥ कथ्यमानसंकल्पातां ॥ तीथेष्विजीविनां कृमेकरात्तद्वेऽ ॥ कृमकक्षयेष्टिकेति ॥ जल्यतां द्विष्टद्विजानां प्रभारूपान समयव्यग्रे
युजनेषु चतुर्भाजनं गमुषित्याद्येवदीयते ॥ पण्डितसंत्वयतनातरंतरुत्तुत्तद्वत्यज्ञो पवीतयाच्यकानां चेष्टकार
तरहिंद्रोनिकद्विजविटानां ॥ अत्रेवं पाठः ॥ अस्पाथमर्थितितारंतरं पठतां मासधोराणिकानां ॥ मत्यंनदन्तं सर्वंनदन्तमि
तिआकंदत्तांगम्भशाच्यकानां जातिजातमित्याद्यमानकरतलिकानां रूपाणास्तिकधनिकानां ॥ त्यजमार्गजित्याद्यमि
ति

स्मृताश्रीमुद्राहाय नितो धरि पति सिद्धराकेण मागेद्दृष्टितः ॥ प्रतिपालय मदागमन ॥ विज्ञाते वते शिष्टता इत्यादि प्रकारे ३५
वदतां जन्मनां भगवत्याः सुवर्णमुख्य यज्ञभयत यज्ञभमाण कौला हते नो हुद्दः यथा विधि स्नात्या ॥ गिरिसानुग्रह खंचय
स्कमन्तान्तादशी ॥ यस्य मेत्री जगत्सारन वंशः कस्य वारणीः ॥ ३॥ इति मनस्या लोचन न स्या कृततपन मंडलः ॥ राजकन्या
वियोग दूयमान मना ॥ केन चिन्त्य रालक नम केन न मर्सुह दा सह यद्य वद्धा प्रितं तत्त्वे ए मृग्यमिती वत मेव वत्रो हैश मुरा
जग्म श्री नियासः ॥ तस्यां वेला या मुदित मूर्य इमा लो वरुणविधि विमाह मराल कः ॥ वयस्य माधव ॥ क्रमेण च क्रम संयोज्य
मित्याश्री वास कोशाकं ॥ जंतु कामः कुद्यत्यं स्तुर्यस्त्वमिव निर्गतः ॥ ३॥ अपि च ॥ संदौरे रपुर्वांकितं च दुर्लभे ॥ स्वर्त्तन्त्रकाशी
रजे विभांत कन कोरुरे ॥ शिथि लितं च स्तुकुर्सं भेरपि ॥ किंचान भृत्य शितं तयजगद्दृशे ॥ प्रतापां कुरुरे ॥ सर्पत्य द्युमन भरुले
दुजस्तुद्धासां विलासे मुहुः ॥ ३॥ इतः ॥ किंचित्य श्यतु देवः ॥ सत्रं कोकुलम्य हस्तमिते दीलां प्रपाजाल कर्भं गाणाम ३५
तनोः कलं दुभित्यं धातुः परमेदुरां ॥ पर्युक्तं च वियोगिनी जनतते गिरि हर्माया ॥ सरोजातीं सकुरुते करे र्दिन करः का